

Holmgæirr ok Stæinbiar[n þæir letu haggva] æftir Guðlæif, faður.

»Holmger och Stenbjörn de läto hugga (runorna) efter Gudlev, (sin) fader.»

Till läsningen: Icke stungna äro runorna 5, 40 **k**. Av 13 **t** finnes endast v. bst (delvis) bevarad. 21—22 äro helt borta. Av 23 **a** finnes endast bst och nedre delen av hst i behåll, av 25 endast övre delen av en hst, 24 **i** är tydligt. Av 26 finnes hela hst, av 27 nedre delen av en hst, av 28 rester av en hst upptill, av 29 **u** större delen av hst och nedre delen av bst. Resterna av 25—29 äro svagt synliga. 30 **h** är tydligt, 33—34 **ua** äro säkra, ehuru svaga, 31—32 äro helt borta. Av 35 **i** finnes nedre delen, av 36 **f** nedre hst och nedre bst (svagt); 37—39 **tir** är tämligen tydligt. Av 41 finnes endast hst kvar, men avståndet till 42 **p** visar, att runan har varit **u**. Av 42 **p** finnes nedre delen, av 43 **l** övre delen (svagt) kvar. 44 är sannolikt ostunget **i**. 45 **f** och 46 **f** äro tydliga, likaså 49 **u**, 47 **a** är svagt, 48 är helt borta, men möjligen finnas svaga spår av 50 **r**. — Dybeck: **soainbiar-**, 26—27 **mi**, **hakua**, 35—39 **--þir, kip--f, fa-ur**. — Upmark: **soainbiar-**, 26—29 **-itū** (»af **t** synes öfre delen temmeligen tydligt»), **hakua**, 35—39 **[il ifi]r, k[u]p[ul]f**. — Brate: **stæinbiark** (av sista runan endast svaga spår, men »afgjordt finnes intet stöd för läsningen **n**»), 26—29 **-itū, h-kua, iftir, kuplif**.

Pronomenet **þair** visar, att även det andra namnet måste vara ett mansnamn. Någon annan suppling av sista runan än **n** är då icke tänkbar, och namnet är *Stæinbiarn*. Det är förut känt från L 169 Jumkil kyrka (Uppl.) och var under medeltiden vanligt både i Sverige och Norge. Det tredje namnet är troligen *Guðlæifr*, såsom Boije föreslagit; men de svaga runresterna å stenen tillåta även en läsning **kupulf** (Upmark), och namnet är då *Guðulfr*. — Om *Holmgæirr* se Sö 210.

219—221. Blista, Sorunda sn, Sotholms hd.

Pl. 110.

Litteratur: S. Boije, Anteckningar från en undersökning ^{29/7} 1885 (ATA); Skrivelse till VHAAkad från arkitekt A. W. Lundberg, Lund (Sorunda) ^{9/10} 1897 (ATA 381/97); E. Brate, Protokoll över undersökning av inskrifterna vid Blista 1900 (ATA).

Äldre avbildningar: Teckning av A. W. Lundberg (ATA); foto av Brate (ATA).

De tre runristningarna befinna sig på ett berg S om Blista, invid södra sidan av vägen Blista—Sjövik. Den mot norr sluttande bergväggen är svagt rundad, ytan är tämligen jämnslipad och sprickfri. Den har lidit icke obetydligt genom vittring. Slingornas nedre delar äro särskilt skadade, men även de övre delarna fordra god belysning för att tydligt urskiljas.

Ristningarna ha varit kända från 1880-talet. Boije har undersökt dem 1885, men närmare uppgifter om huru de kommit i dagen saknas.

Avståndet från marken till underkanten av den vänstra ristningen (Sö 219) är 0,67 m., av den mellersta (Sö 220) 0,72 m., av den högra (Sö 221) 0,18 m. Ristningarnas höjd är: Sö 219 1,68 m., Sö 220 1,60 m., Sö 221 1,60 m. Deras bredd: Sö 219 1,11 m., Sö 220 1 m., Sö 221 0,93 m.

Inskrifter:

Sö 219:

× **akuti** × **lit** × **hkua** **merki** × **þisa** × **iftir** × **furusta** + **bropur** × **sin** × **hikuiþr** + **kiar** - **i** || **stæin**

Aguti let haggva mærki þessa æftir Frosta, broður sinn. Hægviðr gærði stæin.

»Agute lät hugga dessa märken efter Froste, sin broder. Hægvid gjorde stenen.»

Sö 220:

× **kuikr** × **aþk** × **ailaifr** × **þair** × **litu** × **ahkua** × **mirki** + **iftir** × **ropkair** × **fap - r** × **sin** × **ku**
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55

Kvikr ok Æilæifr þæir letu haggva mærkí æftir Rodgæir, faður sinn [goðan].

»Kvick och Elev de läto hugga märke efter Rodger, sin gode fader.»

Sö 221:

× **st - infastr** × **lit** × **hakua** × **mirki** × **þi** || **ta** × **eftir** × **saimut** × **fapur** × **sin - up** **hialbi**
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55

Stæinfastr let haggva mærkí þetta æftir Sæimund, faður sinn. Guð hialpi.

»Stenfast lät hugga detta märke efter Sämund, sin fader. Gud hjälpe.»

Till läsningen: Sö 219: 1—2 **ak** svagt synliga, men säkra. Av 3 **u** är bst någorlunda tydlig, hst spåras endast svagt. Runan 9 är sannolikt **h**, icke **a**. Troligen stunget är 14 **e**; ostungna äro däremot 7, 19, 22, 41, 44 **i**. Hela ordet 50—55 **kiar - i** svagt, av 54 finnes endast hst, tämligen tydliga äro 50 **k** och 53 **r**. 56 **s** tydligt, 58—60 **ain** svagt, 57 **t** nästan utplånat. — Boije: **akuti**, **akua**, **-irki**; de båda sista orden saknas. — Lundberg: **--uti**, **hakua**, **mirki**, **hikuipr** -, **k----**, **s-sin**. — Brate: **ak-ti**, **akua**, **merki**, **eftir**, **hekuipr kiarpi s-ain**.

Sö 220: 1—5 **kuikr** är säkert; 3 är **i**, icke **r**. Även 9—15 **ailaifr** torde vara riktigt, ehuru ristningen här är svårt skadad; 13 kan möjligen vara **a**. 24—25 **ah** är säkert. Inga stungna runor förekomma; sålunda 21, 30, 34, 52 **i**, 42, 54 **k**. Efter 55 **u** finnes intet mera inom slingan, och ej heller kan någon fortsättning upptäckas på annat ställe av stenen. — Boije: **kuikr**, **ailaifr**, **hakua**, **aftir**, 54—55 **ku**. — Lundberg: **k--kr**, 9—15 **----air**, **hakua**, **aftir**, **fa--r**, 54—58 **kupan**. — Brate: **kurkr**, **ailkifr** (»alltså en sammansättning med *Helg*;- ordets fjärde runa har t. v. tydliga kännestreck av **a**, men det högra tyckes givet vara förlängt till övre slinglinjen, antagligen först felristat som kännestreck till **a**, vilken runa ju följer») **hhkua**, **aftir**, 54—55 **ku**.

Sö 221: Runan 3 är fullständigt avflagrad. 28 **e** är tydligt stunget; däremot äro ostungna 12, 20, 25, 45 **i**, 16 **k**. Runan 47 är helt borta. — Boije: **st - infasr** (**t** överhoppat, troligen genom förbiseende), **þita**, **iftir**. — Lundberg: **-t--mfastr**, **þisa**, **iftir**. — Brate: **st - infastr**, **þita**, **eftir**.

Inskrifterna äro enkla och lättolkade. En särskild diskussion förtjäna blott de förekommande namnen. Mindre vanliga äro de tre på Sö 219: **akuti**, som är känt från två inskrifter i Östergötland (Ög 190 och Ög 232) och en i Uppland (L 719 **okuti**), tolkas av Brate i *Östergötlands runinskrifter*, s. 216 som Agute, i *Svenska runristare*, s. 65 som Ögute. 27—33 **furusta** (ack.) kan knappast återge annat namn än *Frosti*, som verkligt personnamn känt även från Sö 22, 303 och 340 och från L 404 Fresta kyrka (Uppl.). 43—49 **hikuipr** motsvarar otvivelaktigt det väl styrkta fsv. *Hægvidh*; det förekommer även å L 610 Lohärads kyrka (Uppl.), ristat **hahurpr**. — Namnen på Sö 220 äro alla välkända: *Kvikr* även L 635 Åkers sn (Uppl.), (möjligen också Sö 222, se nedan), *Rodgæirr* även Sö 173, *Æilæifr* (jämte *Æilifr*) flerstädes. — Sö 221 tycks ha det enda kända belägget på namnet *Sæmundr* i Sverige. Detta namn är annars västnordiskt. *Stæinfastr* förefaller ej heller vara tidigare belagt i runinskrifter.

De tre ristningarna å Blista-berget äro helt oberoende av varandra, utförda över tre olika män. Anmärkningsvärt är att Sö 219 har *mærkí þessa*, »dessa märken», men Sö 221 *mærkí þetta*, »detta märke». Sö 219 har utom själva minnesformeln en uppgift om ristaren, Sö 221 ett *Guð hialpi*. Sö 220 har väl slutat med ordet *goðan*, ehuru de tre sista runorna saknas (jfr Sö 252).

Brate antager (*Svenska runristare*, s. 125), säkerligen med rätta, att alla tre ristningarna äro utförda av Hægvid. Denne skulle dessutom ha ristat några andra inskrifter med samma orna-